

Marija Počivavšek, Muzej novejše zgodovine Celje

Sv. Apolonija na muzejski razstavi: SLOVENSKA ZOBOZDRAVSTVENA ZBIRKA

“Rijeka i Riječani u medicinskoj povjesnici”
Medicinska fakulteta Sveučilišta u Rijeki, 9. – 10. 11. 2007

Zobozdravstvo ima tradicijo ...

Zobozdravnik
med. dr. Rado Frlan

otvorl dné 8. jullja t. l.

zobozdravniški atelier
v Špitalskih ulicah št. 7.

Izdeluje vsa tehnična dela v kaučuku, celuloïdu, zlatu in platini. Pred vsem drugim je izvežban v delu z zlatimi kronami in sponami, katere nadomeščajo vsako zobovje s pločo. V operacijskem zobozdravništvu se peča z vsemi vrstami plomb, špeciïelno izobražen je pa v zlatih in porcelanastih plombah po zistemu dvornega zobozdravnika Jenkinsa.

Ordnuje od 9—6 ure, ob nedeljah in praznikih od 9—1 ure.

Za revne brezplačno ruvanje zob od 8—9 ure zjutraj, za tovarniške delavce od 6—7 ure zvečer.

Ljubljana 30. junnja 1900.

1320-1

Časopisni oglas, 1900

Avstroogrška: izobraževanje dentistov in zobotehnikov

Q. F. F. F. Q. S.

SUMMIS AUSPICIIS

REIPUBLICÆ BOHEMOSLOVENICÆ

UNIVERSITAS CAROLINA PRAGENSIS

ET NOS

JOSEPHUS DRACHOVSKÝ,

IURIS DOCTOR, IURIS CAMERALIS ET DOCTRINA RATIONUM PUBLICARUM PROFESSOR PUBLICUS ORDINARIUS, CETERA.

RECTOR MAGNIFICUS,

ANTONIUS HANÁK,

MEDICINÆ UNIVERSÆ DOCTOR, PHYSIOLOGIÆ PROFESSOR PUBLICUS ORDINARIUS, CETERA.

ORDINIS MEDICORUM DECANUS,

Ladislav Haskovec,

MUDr., neuropathologicae prof. publ. ord.,

PROMOTOR RITE CONSTITUTUS,

IN VIRUM CLARISSIMUM

Leopoldum Brenčič,

oriundum Medvedje Budo in Italia,

POSTQUAM EXAMINIBUS LEGITIMIS LAUDABILEM CUM DOCTRINAM, TUM FACULTATEM ARTIS MEDICÆ PROBAVIT,

DOCTORIS UNIVERSÆ MEDICINÆ

NOMEN ET HONORES POTESTATEMQUE UNIVERSAM ARTEM MEDICAM EXERCENDI CONTULIMUS

IN EIUSQUE REI FIDEM HASCE LITTERAS UNIVERSITATIS SIGILLO SANCIENDAS CURAVIMUS.

DATUM PRAGÆ DIE *tricesimo primo* m. *Maii* 1935.

Drachovsky
RECTOR

Hanák
DECANUS

Haskovec
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

Diploma Leopolda Brenčiča, 1935

1. svetovna vojna: zobotehniki v vojaški bolnišnici (lazaretu)

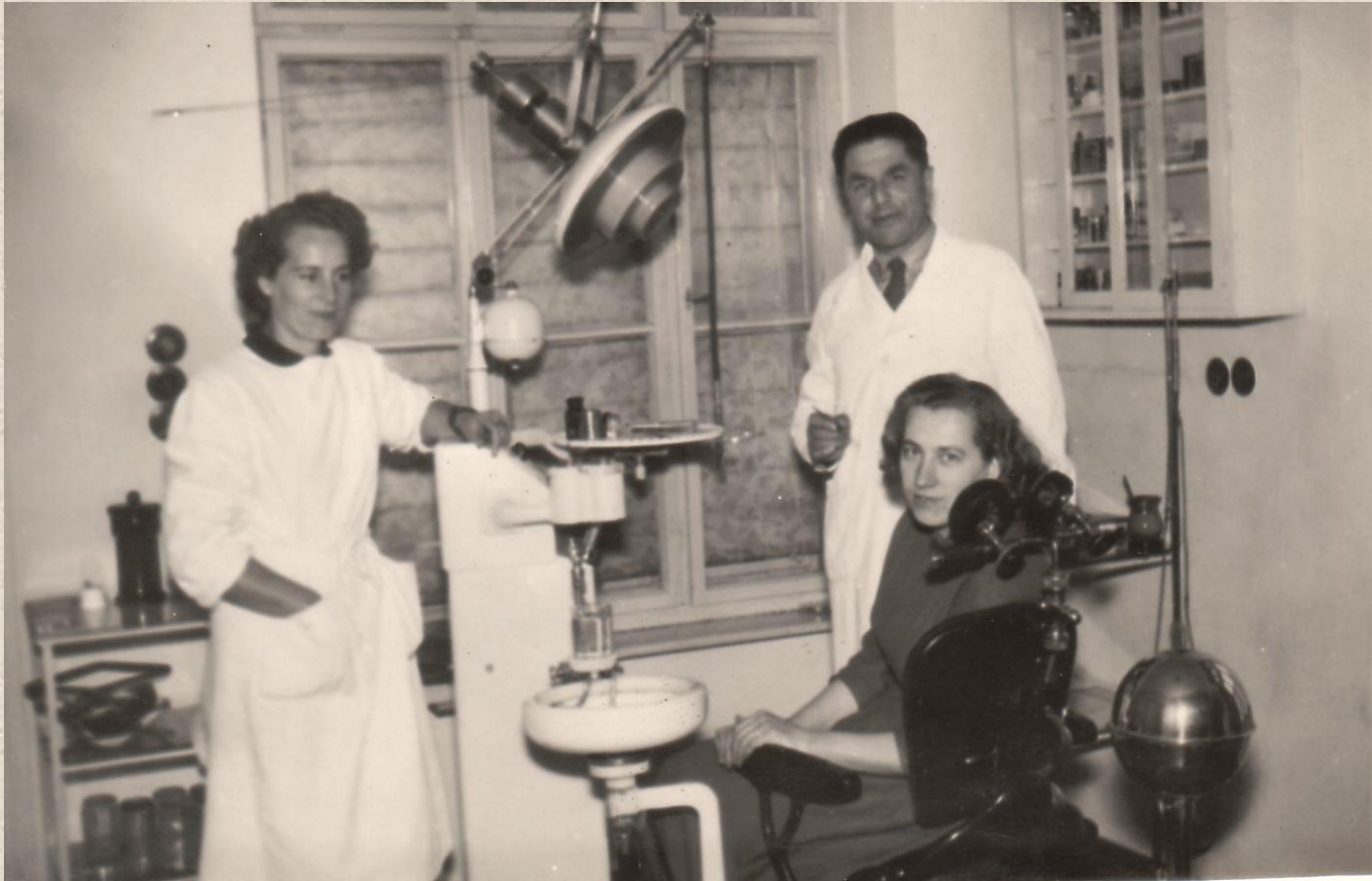
Ordinacija Maksimiljana Žgura, 1928

**Zobotehniki na stomatološki kliniki
v Beogradu, 1937**

2. svetovna vojna: partizanski “ordinaciji” na prostem

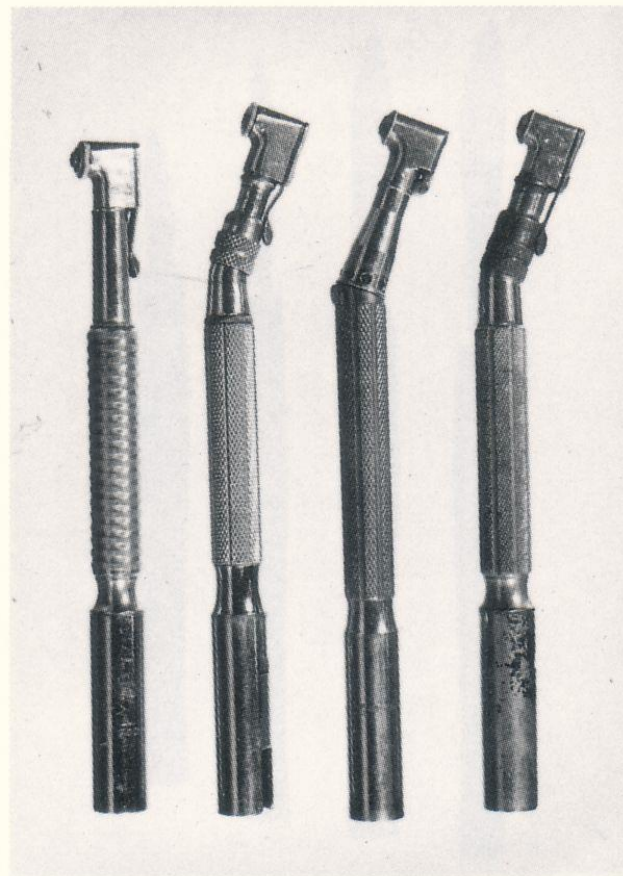

Ordinacija v rudniku Senovo, 1948

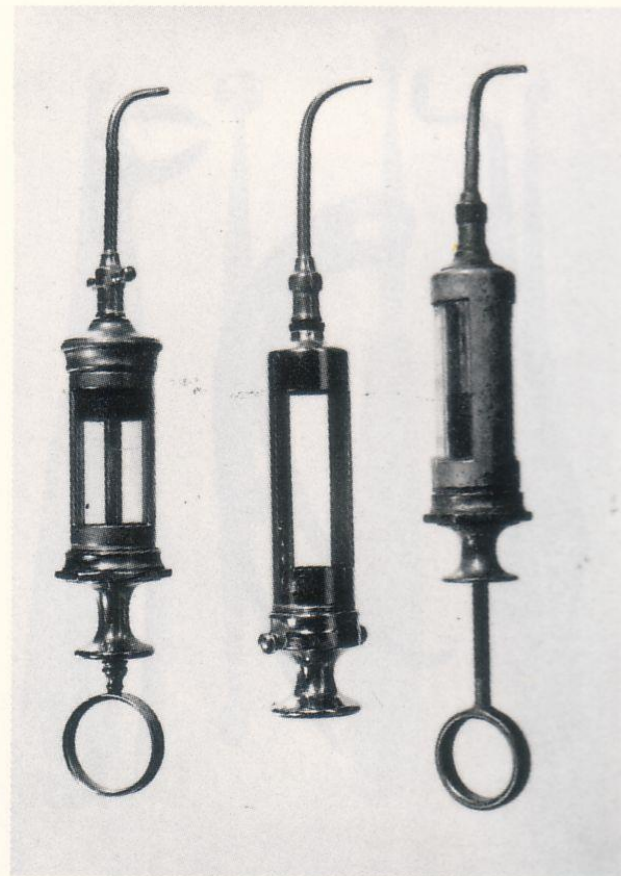
Zobozdravnik Velimir Vulikić pri delu, 1950

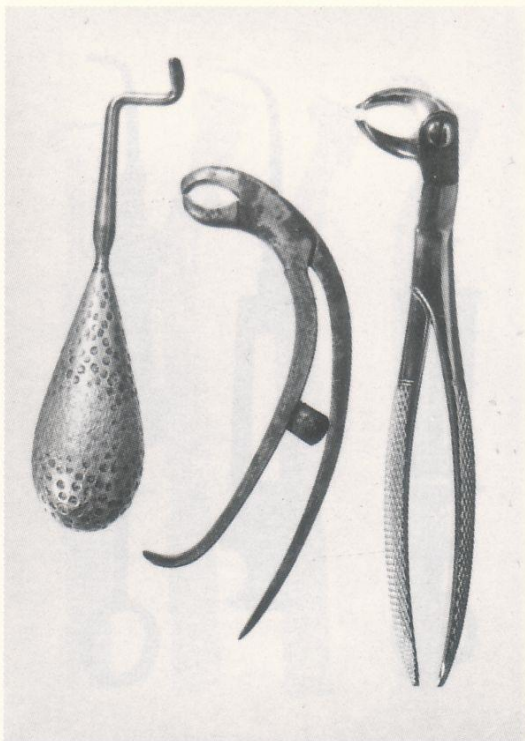
Kaj je ostalo od te tradicije?

Kolenčniki, 1880 – 1960

Brizge za čiščenje žepov, 1900 – 1940

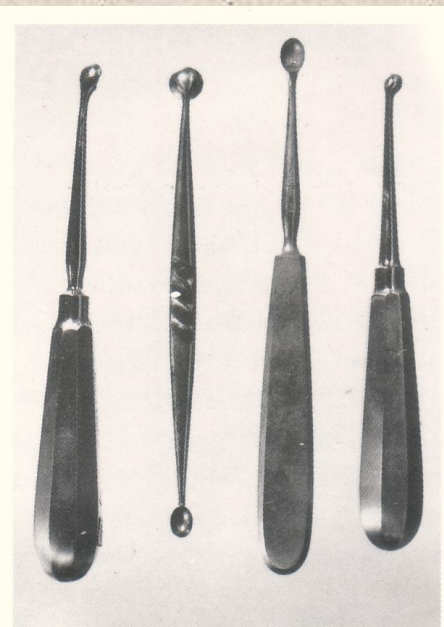

Koreninsko dvigalo, 1870

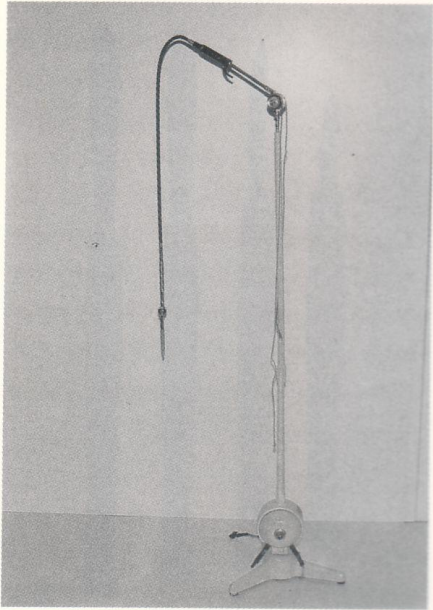
*Klešče za izdiranje spodnjih
sekalcev, 1870*

*Klešče za izdiranje spodnjih
kočnikov, 1910*

*Dvodelna zobna ogledalca,
1920 – 1935*

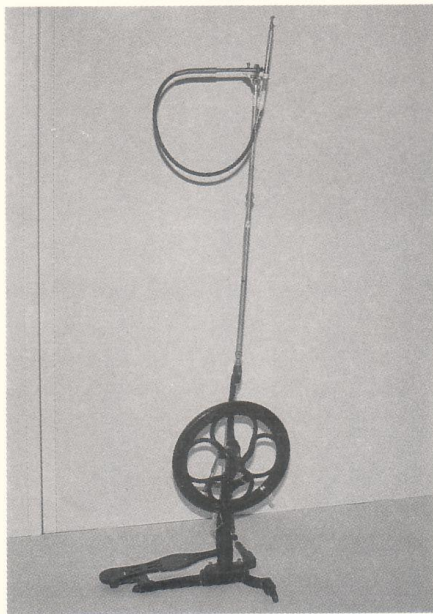

Žličke Cohleae, dvajseta leta

Električna vrtalka, 1925

Nožna vrtalka, 1910

Nožni polirni stroj, 1880

... in kje?

Ordinacija Ivan Radovan, Ljubljana

Ordinacija Brenčič, Ljubljana

Ljubljana, Celje

Ljubljana, Frankolovo

Slov. Konjice

Muzealci materialne oblike te tradicije prepoznamo kot:

- kulturno dediščino,**
- tehniško dediščino,**
- dediščino, ki jo moramo ohraniti**
- in za katero smo odgovorni.**

Kam s tovrstno dediščino?

- **V medicinski muzej?**

Zaenkrat še nimamo Slovenskega zdravstvenega muzeja.

- **V ostale muzeje?**

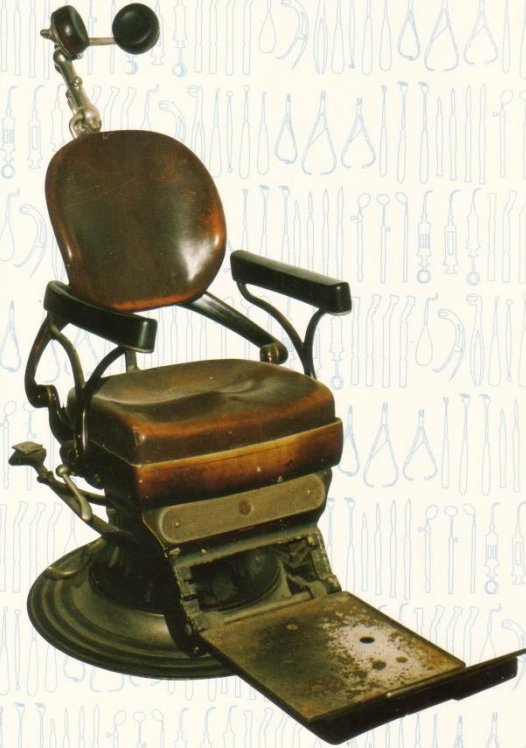
Nekaj medicinske dediščine hrani Tehniški muzej Slovenije.

- **Kam torej?**

V Sloveniji smo imeli srečo, da je celjski zobozdravnik prim. Franc Štolfa v nekaj desetletjih zbral obsežno zbirko predmetov, ki priča o razvoju zobozdravstvene stroke.

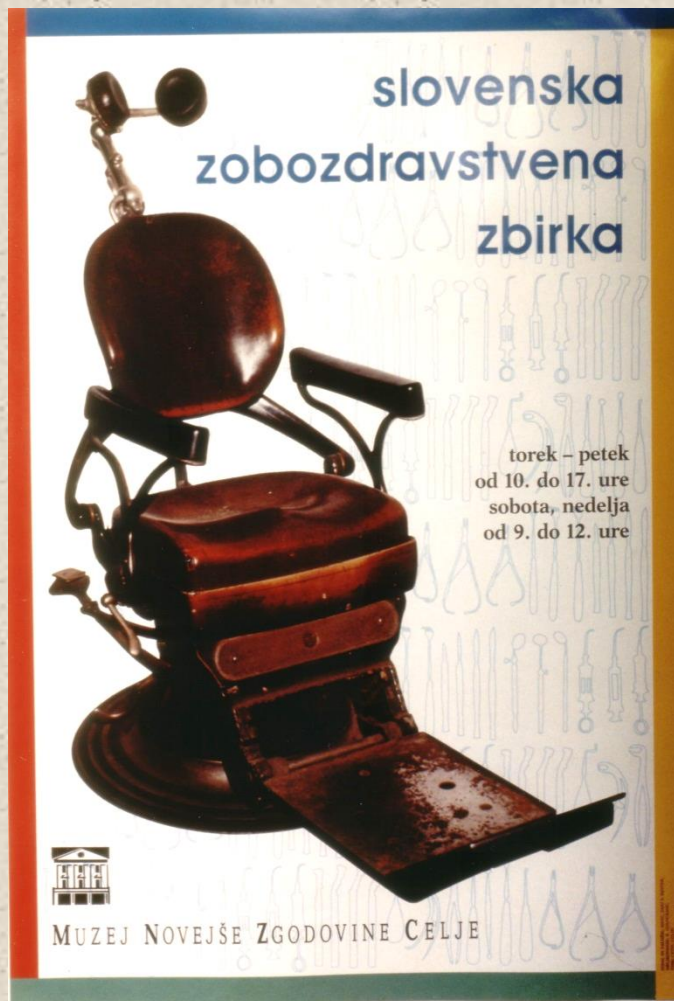

**slovenska
zobozdravstvena
zbirka**

**Leta 1991 je prim.
Štolfa svojo zbirko
doniral Muzeju
novejše zgodovine
Celje in za to dejanje
prejel častno
Valvasorjevo
priznanje.**

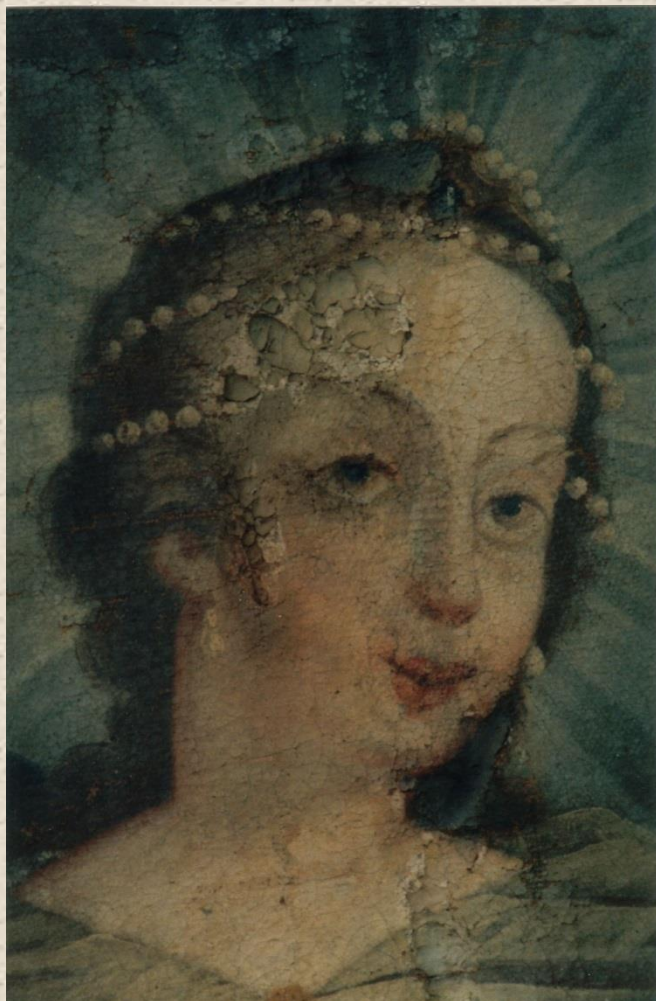
Leta 1993 smo v muzeju odprli stalno razstavo in tako uresničili temeljno muzeološko načelo: **DOSTOPNOST ZBIRKE**

V muzeju odtlej za to zbirko

- skrbimo,
- jo varujemo,
- dokumentiramo,
- konserviramo in restavriramo,
- skrbimo za njeno rast in razvoj
- ter jo predstavljamo javnosti.

**Med “novimi” pridobitvami je bila leta 1999
tudi baročna slika sv. Apolonije**

Osnovne vrste predmetov v zbirki:

- ordinacije
- zobozdravstveni in zobotehnični instrumenti, pripomočki in oprema
- fotografsko gradivo
- strokovna literatura

Zaradi prenove muzeja so bili od leta 1993 javnosti na ogled samo posamezni deli zbirke ...

... pa še te smo večkrat selili.

Nove prostore je muzej pridobil leta 2001 in jih v naslednjih treh letih pripravil za razstavo.

Končno smo leta 2004 odprli razstavo, katere sestavni deli so:

- ambientalne rekonstrukcije čakalnice, ordinacij in tehnike
- Muzeozobek – didaktični kotiček za otroke
- infokotiček – film, multimedia, internet, literatura

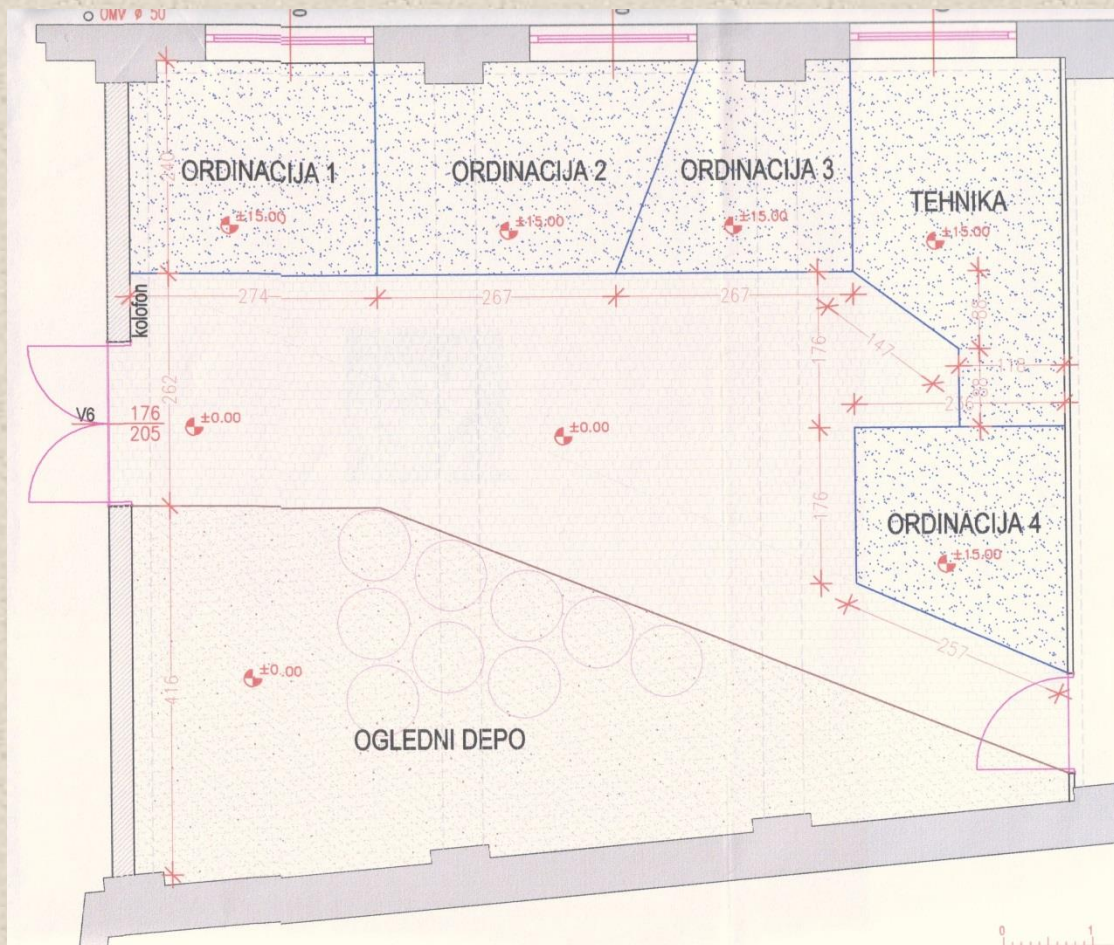
Razstavo dopolnjujejo:

- zvočni efekti,
- vonj,
- karikature ...
- ter
- **PEDAGOŠKI PROGRAMI ZA OTROKE IN MLADINO**

Evolucija

Zaradi reorganizacije muzejskega dela smo leta 2007 zobozdravstveno zbirko ponovno predstavili.

NOVA RAZSTAVA = OBSTOJEČI AMBIENTI + OGLEDNI DEPO

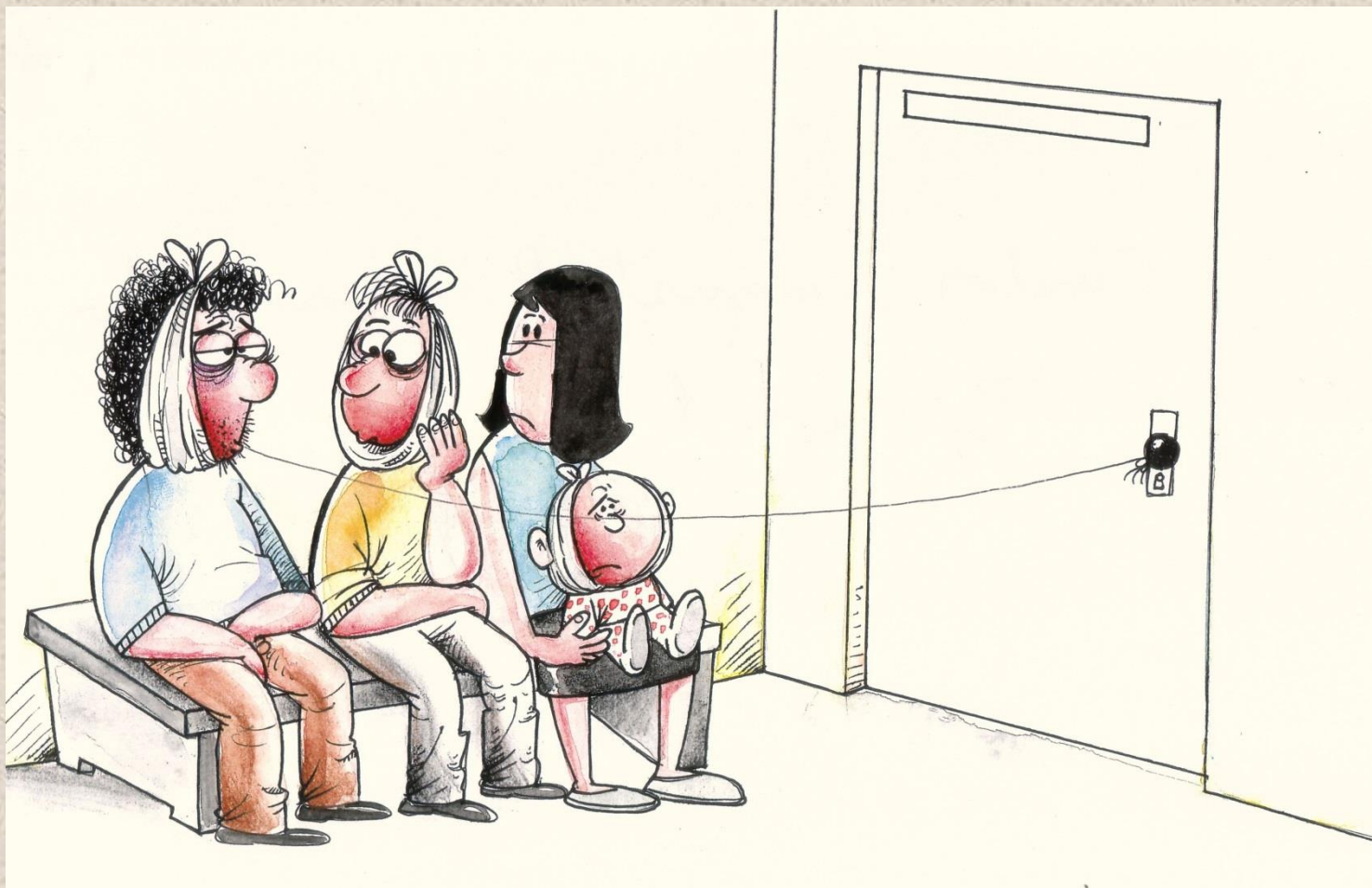

**Mogoče boste mislili, da s selitvami
zobozdravstvene zbirke nismo resni ...**

**... a prepričani smo,
da je celo sv.
Apolonija uvidela,
da pomeni vsaka
selitev nov razvojni
korak v zbirki, ki je
zaradi svojega
nastanka, obsega in
enkratnosti za
zgodovino
slovenskega
zobozdravstva
neprecenljivega
pomena.**

